

## **El Compromís de Barcelona**

Declaració de ciutadans i ciutadanes  
a per un desenvolupament just, humà i sostenible

**Els promotors del Fòrum Universal de les Cultures,  
des de les nostres responsabilitats,  
recollim el sentir de molts ciutadans i ciutadanes que l'han viscut i protagonitzat  
i traslladem a l'opinió pública, institucions i governs la següent declaració:**

**Nosaltres,**

dones, homes;  
nens, joves, adults;  
amb diferents interessos, coneixements, creences i visions del món;  
procedents de ciutats grans i petites, de pobles i poblets;  
des de 180 països dels cinc continents;  
individualment o agrupats en associacions i entitats;  
participants en moviments socials, culturals, religiosos i polítics;  
representant organitzacions humanitàries, solidàries i cooperatives;  
actors de la societat civil internacional;  
amb el suport del sistema de Nacions Unides, les associacions de ciutats, sindicats,  
empreses, universitats, fundacions, mitjans de comunicació i autoritats locals.

**Nosaltres,**

refermant-nos en els principis de la *Declaració Universal dels Drets Humans* i en la *Declaració Universal de la UNESCO sobre Diversitat Cultural*;  
reiterant el nostre compromís amb els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni proposats per Nacions Unides per lluitar contra la pobresa i l'exclusió social;  
tenint en compte les coses dites en les darreres edicions del Fòrum Social de Porto Alegre, del Fòrum Econòmic de Davos, del Fòrum Ambiental de Kyoto, les Cimeres de



Desenvolupament Sostenible de Rio de Janeiro i Johannesburg, i del Fòrum Urbà de Nairobi i Barcelona, hem establert a Barcelona les bases per emprendre junts un camí efectiu cap a un món més just, més segur, més ric, més divers, més sostenible: cap a un món en pau.

Nosaltres

ens hem trobat, durant 141 dies, per veure, debatre, escoltar, crear, gaudir, dissentir i acordar entorn de les coses que ens importen, presentant propostes i iniciatives, adoptant acords i compromisos, subscriuint manifestos i declaracions, concretant projectes en favor de la pau, d'un desenvolupament més sostenible i de la diversitat cultural.

Nosaltres

valorem el Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 com una nova oportunitat per conèixer i participar en la resolució dels problemes del món d'avui, com una experiència per arribar, mitjançant la paraula i la trobada, a àmbits nous de coneixement i d'acció en favor d'un món millor.

Nosaltres,

des de la pròpia identitat,

*reconeixem* que formem part d'un planeta comú, petit, finit, interdependent i amenaçat per primer cop a la seva història, per nosaltres mateixos, de destrucció nuclear o ambiental;  
*reconeixem* que la distribució actual de la riquesa i del poder exclou moltes persones arreu del món;

*reconeixem* que ens calen noves institucions que vetllin per un ordre mundial diferent, fonamentat en la justícia, l'equitat, la negociació i el pacte;

*reconeixem* que el món necessita un canvi significatiu de direcció per assegurar la supervivència de la humanitat i del planeta.



Nosaltres

*rebutgem* la pobresa de més de 1.000 milions de persones;

*rebutgem* la guerra;

*rebutgem* la negació dels drets humans a molts països del món;

*rebutgem* l'exploració de las persones, i en particular dels nens;

*rebutgem* la marginació de les dones en les decisions polítiques, econòmiques i culturals;

*rebutgem* tota forma de violència, en especial contra dones, nens i els més desfavorits;

*rebutgem* l'ús de la religió i el nom de Déu com a estandard de guerra;

*rebutgem* la limitació de les llibertats per mor de la seguretat;

*rebutgem* la hipocresia d'aquells que no compleixen allò que firmen i afirmen;

*rebutgem* la censura, les traves a la llibertat d'expressió i l'ús dels mitjans de comunicació com a arma política de manipulació;

*rebutgem* totes les formes de corrupció;

*rebutgem* la impunitat dels qui cometen crims contra la humanitat, el medi natural i el patrimoni cultural;

*rebutgem* el creixement descontrolat de les ciutats;

*rebutgem* l'apropiació depredadora dels recursos naturals, sobretot l'aigua, la terra, el bosc, la pesca i l'energia;

*rebutgem* la desaparició de llengües i expressions culturals;

*rebutgem* la ignorància com a forma d'opressió;

*rebutgem* les causes socials i econòmiques que generen els moviments migratoris no desitjats;

*rebutgem* l'ús dels sentiments de la gent com a coartada per separar països i enfrontar els pobles.



Nosaltres

*defensem* la dignitat humana entesa com el dret de tot ésser humà a accedir a unes condicions de vida (alimentació, habitatge, salut, educació, treball...) dignes;

*defensem* els drets humans com a marc de convivència per a tothom;

*defensem* el diàleg i la negociació com a principi regulador de les relacions entre països, comunitats i persones;

*defensem* les llibertats individuals i la democràcia com a millor sistema de convivència política;

*defensem* la universalització dels valors de la societat del benestar d'acord amb una generalització dels impostos distributius que permeti repartir la riquesa i el poder en el món i faci la globalització més justa;

*defensem* la diversitat cultural com a patrimoni de la humanitat;

*defensem* la cultura i la ciència com a bases del progrés de la societat;

*defensem* la consecució de compromisos polítics i econòmics que estableixin una ètica global;

*defensem* la universalització de la separació i la independència dels poders executius, legislatius i judicials, així com dels poders econòmics, polítics i mediàtics;

*defensem* la universalització de la segregació entre l'esfera de la política i de la religió;

*defensem* la instauració d'una justícia internacional que persegueixi els crims contra la humanitat i contra el patrimoni cultural i ecològic i els delictes que violen els acords econòmics globals.

**Nosaltres,**

després de 141 dies de reflexió i diàleg,  
tenint en compte i donant suport a les moltes iniciatives, declaracions i institucions nascudes o dinamitzades durant les sessions de treball,

**Proposem el diàleg i la negociació com a paradigma d'una nova modernitat**

*Proposem una nova modernitat basada en el diàleg, la negociació i l'acord i no en el conflicte i la guerra. Acceptem la diferència, la confrontació i el conflicte entre interessos distints i legítims, però defensem que el món, els governants, els ciutadans, aspiren a resoldre les discrepàncies a través de la negociació i l'acord. La pau es construeix. La pau s'edifica a través de polítiques de prevenció, s'aprèn, s'articula des de la reconciliació entre contraris. La pau és una realitat que s'ha de construir dia a dia; els canvis progressius per arribar-hi els hem de provocar.*

*Proposem una nova modernitat nascuda de ciutadans i ciutadanes crítics, actius, exigents i lliures, que convisquin en el diàleg i l'acord, en un marc de diversitat cultural, en societats democràtiques basades en els principis del dret i la solidaritat social.*

Donem suport a:

la creació de la Xarxa Internacional de Drets Humans que promourà l'adopció de la carta de Drets Humans Emergents;

la creació d'un Fòrum permanent Orient-Occident;

l'ampliació de la Convenció Plus d'ACNUR per a la reconciliació postconflicte i la dotació d'un Fons per a la Reconciliació;

el Campament de la Pau com a instrument per al diàleg intercultural entre nens;

el diàleg interreligiós que es deriva de les conclusions del Parlament de les Religions del Món;

la instauració de la Casa de les Llengües, centre d'investigació de la diversitat lingüística;

la firma del Compromís de Barcelona per la convivència.

l'Agenda 2007 de les Dones.

### **Proposem una cultura constituent de formes millors de convivència**

*Proposem* una cultura en què conflueixin les humanitats, la creació artística i el pensament científic, que superi la dicotomia improductiva entre el coneixement humanístic i el científic, i progressi en la creació d'habilitats i eines de comprensió i d'acció més efectives.

*Proposem* que la cultura tingui més centralitat en la vertebració del desenvolupament humà com a fonament constitutiu de formes millors de viure i de convidaure. La cultura és un capital social insubstituïble en un model de desenvolupament sostenible de les ciutats i les societats.

*Proposem* que la cultura tingui un paper més rellevant de cara als reptes del present i del futur. És cultural aprendre a convidaure en llibertat, a treure el màxim profit de la creativitat, aprofundir la democràcia, prioritzar el desenvolupament i la justícia social, promoure la inclusió de tots en el repartiment dels beneficis del progrés i la participació en les decisions col·lectives.

*Proposem* que tots els països del món reconeguin la diversitat cultural com a patrimoni de la humanitat. La diversitat és expressió de llibertat i cap pràctica cultural no pot violar mai cap dret humà.

*Proposem* que els béns culturals no siguin tractats com a meres mercaderies.

*Proposem* preservar i fomentar les memòries compartides, creadores de comunitat.

*Proposem* que els mitjans de comunicació, transmissors d'informació, coneixement i creadors d'opinió, exerceixin la funció pública des de la llibertat i el rigor, i preservats de tota forma de censura i servitud política, ideològica o econòmica.

*Proposem* que l'educació reforci la consideració de principal factor del desenvolupament individual i col·lectiu, i que l'educació i la formació contínua siguin objecte prioritari de les polítiques públiques.



*Proposem* fomentar el coneixement i el reconeixement de la nostra naturalesa biològica perquè condiciona els itineraris i els límits de la conducta humana individual i col·lectiva en les dimensions racional, moral, cultural i social.

*Proposem* que es facilitin els mitjans per aconseguir una societat científicament informada que permeti als ciutadans tenir la capacitat per comprendre i decidir de manera justa sobre el seu futur.

Donem suport a:

el compromís dels governs locals amb l'Agenda 21 de la Cultura;

la Convenció Mundial de la UNESCO 2005, en favor de la diversitat cultural com a patrimoni de la humanitat;

la creació de la primera Aliança Cultural de Llarga Distància sobre Drets Culturals i Desenvolupament Humà, portal d'internet que vincula drets humans i cultura;

la creació de l'Acadèmia Ciència i Societat;

la proclamació del *Manifest de Barcelona* sobre deontologia periodística, defensa de la llibertat de premsa i lluita contra totes les formes de censura i de manipulació de la informació;

la creació de l'Observatori Mundial de l'Estat de la Informació;

la creació del Secretariat Mundial per la cooperació entre reguladors del sector audiovisual;

la declaració del COI a favor de la cultura de la pau i el *fair play* a través de l'esport;

la declaració sobre Turisme, Diversitat Cultural i Desenvolupament Sostenible;

la rehabilitació de la medina de Tetuan com a símbol de cooperació per salvar el patrimoni i la memòria cultural;

Proposem un progrés d'acord amb la dignitat humana

*Proposem un model de desenvolupament econòmic regit per una ètica global fonamentada en la solidaritat.*

*Proposem universalitzar els valors aplicats a la construcció europea de desenvolupament de l'estat del benestar, els drets humans, la convivència en la diversitat i el predomini del dret sobre la força.*

*Proposem que els drets humans, la distribució equitativa de la riquesa i l'accés universal als recursos bàsics, inclosa la renda, siguin un imperatiu del progrés global.*

*Proposem una millor distribució de la renda a partir del gravamen als grans beneficis de las corporacions.*

*Proposem que la responsabilitat social de les empreses, transformades en agents actius del canvi social, es tradueixi en un compromís amb els grans problemes del món d'avui, en particular el respecte al medi ambient, els drets laborals de les persones i el comerç just.*

*Proposem la desprivatització progressiva dels recursos naturals i que l'aire, l'aigua i l'energia siguin considerats béns d'interès públic.*

*Proposem un nou progrés que tanqui la bretxa creixent entre països rics i pobres.*

*Proposem la reducció progressiva dels nivells de protecció a l'agricultura als països rics i l'augment, durant un temps limitat, dels ajuts amb un compromís inicial de liberalització progressiva de les importacions industrials als països en vies de desenvolupament.*

*Proposem un progrés que encari sense esperar més la fam i la pobresa i elimini la causa de moltes de les violències socials del món en corcordància amb les darreres iniciatives de Nacions Unides.*

*Proposem que els governs compleixin els seus compromisos de solidaritat amb la cessió del 0,7% del PIB als països en vies de desenvolupament.*



*Proposem un progrés que fonamenti la seguretat de les societats en la globalització de la justícia social i la dignitat de les persones com a condició necessària per a la pau.*

Donem suport a:

la creació de l'Observatori Mundial de responsabilitat social corporativa per contribuir a la coresponsabilitat dels actors econòmics en l'edificació d'un ordre mundial equitatiu;

la firma del Conveni Global sobre el Dret de l'Aigua i l'adhesió a la campanya «L'aigua no és un privilegi»;

el compromís amb els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni de Nacions Unides i la campanya per divulgar-los a Espanya;

el suport a l'Any Internacional del Microcrèdit 2005 i l'inici d'una campanya sobre el dret al crèdit;

la investigació i la utilització d'energies renovables;

que la UNESCO consideri la declaració de Treball Digne com a patrimoni de la humanitat;

la creació d'una Xarxa estable de Defensors del Poble per a la defensa dels drets dels ciutadans;

el dret universal a percebre una renda mínima, garantia i fonament d'un nou concepte de ciutadania;

**Proposem reformar les institucions mundials per respondre als reptes de la globalització en el camí d'una governança global**

*Proposem que enfront dels conflictes sagnants que hi ha al món, i davant de les múltiples cares del terrorisme, les institucions mundials tinguin més protagonisme, sobretot reforçant les funcions de prevenció, mediació i reconciliació.*

*Proposem un nou compromís dels governs amb les Nacions Unides de manera que aquesta organització tingui més eficàcia com a mitjancera de conflictes, com a promotora d'un progrés just, com a garant de la universalització de la democràcia i els drets humans.*



*Proposem un compromís dels governs, a través dels programes de cooperació internacional, amb el desenvolupament d'institucions democràtiques i transparents a tots els nivells, i a tots els països, de manera que la democràcia no només sigui un valor sinó una pràctica imprescindible.*

*Proposem que enfront de la globalització del tràfic il·legal d'armes i de drogues, els paradisos fiscals, els crims contra la humanitat i el terrorisme, els delictes mediambientals i contra el patrimoni cultural, les institucions mundials siguin dotades d'una justícia internacional global i efectiva i s'iniciï el camí cap a un govern mundial democràtic.*

*Proposem que les institucions mundials fomentin la creació de xarxes socials i de participació que garanteixin més seguretat i el procés de construcció d'una pau duradora.*

*Proposem la separació efectiva de poders entre l'esfera política i l'esfera religiosa.*

Donem suport a:

la creació d'un Fons contra la Pobresa vinculat als esforços dels governs en la lluita contra la fam;

la promoció de la campanya «Per una globalització més justa»;

la reforma de les Nacions Unides en favor d'una més gran participació de la societat civil.

### **Proposem apropar el govern als ciutadans enfortint els processos de descentralització i el paper dels governs locals**

*Proposem que les ciutats siguin reconegudes com una peça bàsica en l'organització de la convivència, donada la doble condició de lloc on eclosionen els efectes negatius de la globalització, però especialment de lloc on es construeixen les principals oportunitats de progrés i de cooperació humana.*

*Proposem que es doti les ciutats i els governs locals de capacitats polítiques i econòmiques perquè puguin exercir la funció d'espai de trobada, d'intercanvi i d'expressió de la diversitat.*



*Proposem* que el govern de la ciutat, com a poder més pròxim a la vida quotidiana, multipliqui els recursos per donar resposta a les necessitats i exigències actuals i futures i per poder avançar així cap a un horitzó de cohesió social i de benestar.

*Proposem* que totes les persones, incloses les que provenen de la immigració, vegin reconeguts els drets polítics, civils i socials, en particular els referits al treball, l'habitatge, la salut, l'educació i la participació política i que les ciutats, com a receptores dels moviments migratoris, obtinguin els recursos necessaris per fer-los efectius.

*Proposem* que la immigració sigui tractada com un procés inherent a les dinàmiques del món que exigeix una actitud de respecte i de solidaritat en els països receptors, i de responsabilitat i negociació en els països emissors.

*Proposem* que, donada la seva imparable expansió com a hàbitat de la humanitat, les ciutats obtinguin un protagonisme més gran en les institucions mundials.

*Proposem* que les ciutats generalitzin mecanismes de participació perquè que la societat civil s'integri en els processos de decisió i de govern.

Donem suport a:

que Nacions Unides promogui un tractat internacional que garanteixi un marc d'autonomia econòmica, financera i de gestió dels poders locals;  
la creació, per part de Ciutats i Governos Locals Units i UN-Habitat d'un observatori de les democràcies urbanes;

**Proposem universalitzar els principis i valors del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 i expressem el nostre compromís de vetllar pel compliment futur**

*Proposem* donar continuïtat als compromisos adquirits davant la UNESCO en l'Assemblea General de novembre de 1997 amb la posada en marxa de noves edicions i reafirmem els principis i valors del Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 que inspiraran les convocatòries futures;



*Instituïm* la Fundació Fòrum Universal de les Cultures, que impulsarà la realització de noves convocatòries i vetllarà pel compliment dels principis fundacionals.

*Proposem* a Nacions Unides, UNESCO i Ciutats i Governos Locals del Món que participin en la Fundació Fòrum Universal de les Cultures per garantir la continuïtat i la fidelitat de les futures edicions als principis fundacionals.

*Dipositem*, amb el mandat de donar continuïtat als principis i els valors del Fòrum Universal de les Cultures, a la ciutat de Monterrey, seu del Fòrum 2007, el nostre llegat, fruit del treball, la il·lusió, l'estudi, l'experiència, la participació, l'entusiasme i l'esperança de moltes persones que compartim la preocupació pel futur del planeta i dels éssers humans que hi habiten.

*Instem* als organismes internacionals i als governs i poders de tot el món perquè reforcin la vigència dels principis en favor de la pau, la sostenibilitat i la diversitat, en la confiança que les conclusions i propostes sorgides del Fòrum Barcelona 2004 s'integrin en les agendes de treball d'organitzacions no governamentals, governs i institucions de les Nacions Unides.

**Proclamat en el Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004  
el 26 de setembre del 2004**